

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MOZGALMAK HAZÁNKBAN.

7. A Magyarhoni Földtani Társulat 1898. június hó 1-jén tartott ülésén

1. Dr. Pálffy Mór »Adatok Székely-Udvarhely környékének geológiai és hidrológiai viszonyaihoz« című előadásában ismerteti a Székely-Udvarhely környékét fölépítő geológiai képződményeket. Ez mediterrán agyagmárga, erre települt szarmata konglomerát és e fölött andesittufa; a Nagy-Küküllő völgyének két oldalán kisebb diluviális kavicslerakodások vannak. A környék hidrológiájának rövid jellemzése után ismerteti a székelyudvarhelyi sósfürdő, a Szejke-fürdő és az ettől alig egy fél kilométer távolságra fekvő savanyú forrás geológiai viszonyait.

2. Adá Kálmán megismerteti az »Újvidéki artézi kút szelvényét«. A 40 cm átmérőjű fúróluk 193 m mélyre megy le; a fúrás sikerrel járt, mert percenként 240 l. 24° C.-nyi meleg vizet szolgáltat, a mely 4.5 m-re szökik föl; de már egy felső víztartóra is akadtak, a melynek vize 17° C. volt. Az átfúrt rétegek sorozata sok tekintetben hasonló a szomszéd kutakban tapasztaltakhoz; a fúrás alkalmával még nem érték el a Fruska Gora északi szélén levő pontusi agyagot; a víztartó rétegek a levantei emelethez tartoznak és pedig, a kövületek alapján, a *paludina-rétegekhez*. Vastagságuk csaknem olyan, mint a szabadkai artézi kútban, csak hogy itt mélyebben fekszenek.

Dr. Lóczy Lajos megjegyzi, hogy Halaváts megfigyelései szerint Szabadka táján a levantei emelet a fölszint fölé emelkedik, Adá szerint pedig Ujvidék táján ama rétegek mélyebben fekszenek; ebből kitűnik, hogy a levantei rétegek fölszintje

hasonlóképpen hepehupás, mint a jelenkorban a Nagy-Alföld fölszintje. Ezt az egyenetlenséget nemcsak az erosio okozhatta. Jelenleg is a Nagy-Alföld szélein a hegyek közelében több helyen kisebb az abszolút magasság, mint a síkság közepe felé, pedig azt várnök, hogy épen a széleken kellene magasabbnak lennie, mivel a folyó víz lerakódásai itt történnek először. Ezekből hipotetikusan következteti, hogy a medencze szélein már a levantei időszakban is erős süppedések mentek végbe.

3. Dr. Zimányi Károly »A kottorbachi (Szepes megye) pirit kristályalakját« ismerteti. A 0.5—8 mm nagyságú piritkristályok a nagyszemű sideritbe, vagy az ezt helyenként átjáró fehér kvarcban nőttek. Az összes megfigyelt alakok száma 49; ezek közül 29 pentagondodekaéder, 14 diakiszdodekaéder, 2 ikozitetraéder, 1 triakiszoktaéder, végül (100), (111) és (110). Sok megfigyelt új alak; feltűnők továbbá a soklapú kombinációk; a legkomplikáltabbakon 19, 23 és 33 egyszerű alakot lehetett fölismerni.

4. Dr. Staub Móríc z bemutatja a »*Chondrites Goeperti Gein.*« egy példányát, melyet R z e h a k E. Troppauban a Társulatnak ajándékba küldött. E növénynt négy példányban találták Osztrák-Sziléziában Odran mellett egy újonnan nyitott fedőpala-bányában. Ez alkalommal ismerteti az irodalomban, mely 1873 óta a *Chondrites* nevű moszatok igazi mibenlétének kiderítésével foglalkozik, Nathorst-tól Rothpletz-ig, és ennek alapján azt hiszi, hogy nem minden *Chondrites*-nek leirt petrefaktum ősvilági moszat; de egyszersmind nem minden *Chondrites* nevű moszat féregnyom.

RÉGI MAGYAR MEGFIGYELÉSEK.

410. *Mammut-leletek. a) Lukán.* Nálunk Lukán Nyitra Vármegyében egy szegény Jobbágyom, a Hegyóldalban Pintzét ásván, talált volt szint úgy két aféle Agyarra, valamint az Elefánté. Az Agyarak annyiból még épek voltak, hogy nem hibázott semmi is belőlök, de a nagy Idő által a keménységök egészen oda lett, úgy hogy levelenként hámlottak 's annyira elkönnyültek, hogy ha ki azoknak Darabját nyelvével illette, legottan hozzá ragadt, és szabadon függött

róla. Az ilyen Tsontokról a mostani nem olly könnyen hívő Tudósok azt tartják, hogy merő Tengeri Tsudák és Tzethalak Tsontjaik vólnának, mellyek a Vizözön után, vagy mások szerint a Világ Vízének apadásával (Vizi Világnak kissebbedésével) az agyagban hátra maradtak, 's a mellyeket most a Záporok és Folyóvizek a Partokból 's Hegyekből ki szoktak mosni. Vólnak s vannak némellyek a Tudósok közül, kik ezen Tsontokat Elefánt tetemnek tsak azért vélik lenni,

mert azokból is gyakorta színt olly szép munkát készíthetni, mint a Napkeletről vagy Afrikából hozott Elefánt Tetemből. (Sokféle. Irá s egybe szedé Sándor István 1799. Hatodik darab 51—52. l.)

b) *Esztergomban.* Esztergomban nem rég egy szőlőkertben valami óriási nagy állatnak, melly még az elővilág teremtese lehetett, temérdek tsontjait ásták ki; hihetőleg mammut-csontok voltak; mert a mint tudva van, éjszaki Amerikán, és Sziberián kívül, Francia, Német; Magyar és Tót országban is találtak ilyeneket; Karlovitznál is a' Duna árkából emeltek ki mammut-csontokat. (Hasznos Mulatságok. 1831. Első félesztendő 23. lap.)

c) *Medgyesen.* Meggyes Városában Erdélyben, a' mint egy kút' ásatásában foglaltoskodtak némelly Polgárok, és már tizenegy ölnyre le-ásatták a földet: egy fekete valószínű szarvra találtak, mellynek hossza egy fertály rőfnyi; szélessége pedig három újnyi. Az első részétől ezen szarvnak fel felé négy újnyira egy széles ág nőtt ki. (Bétsi Magyar Hirmondó 1796. 296. l.)

411. *Új csillagok.* a) *Erdélyből* Szt. András hava közepén Nap kelet felől 3 nagy fényes tsillagok között, mint egy seprű, akkora nagyságú üstökös, vagy-is (a mint egy paraszt nevezé, a ki hirdeti) Szakállós Tsillag láttatik estve 10 órakor, olyan fent, a hol a Nap szokott lenni nyárba 9 órakor dél előtt. Nem sokára, úgy vélem, valahogy el-is fogják nevezni, hogy a Földünknek ez újontan elé akadott társa felől rövideden s érthetőképpen lehessen szóllanunk. Ki tudja, talám majdan szolgálja avagy késérője-is találkozik, mellyre ugyan szüksége-is vagyon, a világosító Naptól felette messze távozott lévén? (Magyar Hirmondó, 1781. évfolyam, 754—55. l.)

b) *Budánn és Nagy-Szombatann*-is észre vették immár azon tsillagot, mellyről a múlt esztendőbéli levelekbenn néhányszor emlékezet tétetett vala. A Kettős nevezetű tsillagzatbann láttatott. Még nem lehet bizonyosan meghatározni, ha Üstökös-é avagy kerengő tsillag. De mind inkább hitelesedik az, hogy nem Üstökös, hanem a Nap (vagy talám más Nap vagy-is Álló Tsillag) körül Kerengő tsillag. Tsak akkorának látszik,

mint egygy Hatod rendű tsillag: azért üveges tsű nélkül nem-is láthatni. Olyas fellegnints körülötte, a minémű az Üstökös tsillagok körül látszik, hanem fényesen villog. A járása igen lassú; holott az Üstökös tsillagoké lette sebes szokott lenni. (U. o. 1782. 93. l.)

c) *Saatmárról.* Szent-Pál nap előtt való héten, dél, és nap nyugott között, a' vagy téli nap nyugotton, mi töllünk üstökös tsillag láttatott, de sokkal kisebb, mint volt az 1769 esztendőbéli. (M. Hirmondó, 1784. évf., 112. l.)

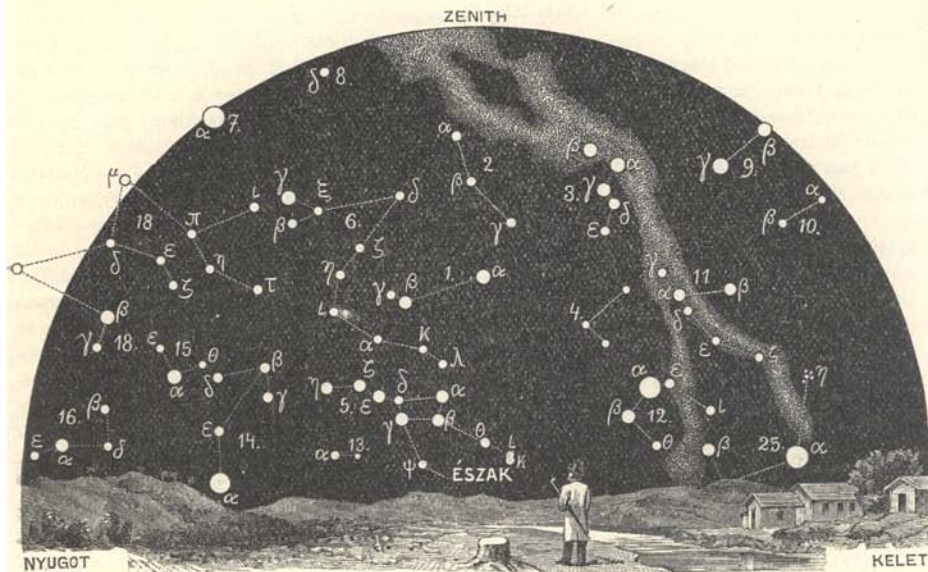
412. *Hegyen talált Vas-matskák.* A *Száva* vize mentiben imitt amott, nevezet szerint pedig, *Motaicza* és *Kossara* hegyeinek oldalaibann, néhol a leg-nagyobb ár-vizet szinte 40 ölnyre meg-haladó magosságon, nagy *Vas-matskák* s azokhoz való gyűrűk találtattak, a mineműekkel tsak a jelessebb nagyságú hajók körül szokás élni. Melly-is nyilván való jelensége annak, hogy azonn a tájonn, az emlétett folyóvizzel valaha nevezetes változások történetek: mivel most afféle hajók ottan nem járnak, nem-is járhatnak. Hogy a vizek, az ő árkokat, folyásokat időről időre változtatni szokták, hanemha az emberi tudomány és szorgalmatosság abbéli viszontagságoknak annak rendi szerint idejénn elejét vész; azt akar hol-is ki-ki szemlátomást tapasztalhatja, s ugyan természet szerint is úgy kell annak meg-lennie. Tsak Pozsonbann-is im olly helyekenn, holott hajdan a Duna folyt, a hol annak gátjai, hidjai vóltanak, most népes utzákat s palotákat szemlélnünk. Erre nézve tehát nem szükség meszsűnne példákat bizonyoságul elő-hozni. Hogy pedig azonn kívül, Magyar ország az hozzá tartozó tartományokkal egygyütt, még más nevezetesebb természeti változásokon-is által esett légyen; abban sem kételkedhetik senki, valaki e földet, kiváltképpen a vizeknek járasokat és környékeket figyelemmel s értelemmel megtekénti. S nem mostani gondolat az, hogy Magyar ország valaha valamely nagy álló tónak, vagy-is tengernek feneke vala. Avagy tsak egygy itten járt Cseh országi Tudós, azt ez előtt néhány esztendővel világosan meg-bizonyította. (Magyar Hirmondó 1781. 753—4. l.)

Közi LENGYEL BALINT.

A CSILLAGOS ÉG.

Bolygók: *Merkur* a szeptember közepétől október közepéig terjedő hónapban hajnalszillag, mely most már előrefutó mozgásban van. Szeptember 21-ikén éri el a Naptól való legnagyobb nyugoti elongációját és ekkor — $2\frac{1}{2}$ órával korábban kelvén a Napnál — egyszersmind legkönnyebben is észlelhető. Az ekliptikának *Regulus* és *Spica* csillagok közötti ívén mozog. — *Vénus* alkonycsillag; szeptember 22-ikén áll leg-

nagyobb keleti elongációjában, de tetemes déli deklinációja miatt ekkor is már 1 óra 20 percczel nyugszik naplemente után. Az állatövnek ama részében tartózkodik, a mely *Spica* és *Antares* között terjed. — *Mars* az *Ikrek* csillagképében áll és átlag esti fél 11 órakor kel, úgy hogy máris az éjnek egész második felében látható. — *Jupiter* kissé északnyugotra áll *Spicától*; október 1-eje körül még az alkonyatban nyugszik,

A csillagos ég északi fele 1898. október 1-én Budapesten este 9 órakor.

1. Ursa minor; 2. Cepheus; 3. Cassiopeia; 4. Camelopardalis; 5. Ursa maior; 6. Draco;
7. Lyra; 8. Cygnus; 9. Andromeda; 10. Triangulum; 11. Perseus; 12. Auriga; 13. Canes venatici;
14. Bootes; 15. Corona (borealis); 16. Serpens; 17. Ophiuchus; 18. Hercules;
19. Aquila; 20. Delphinus; 21. Pegasus; 22. Pisces; 23. Aries; 24. Cetus.

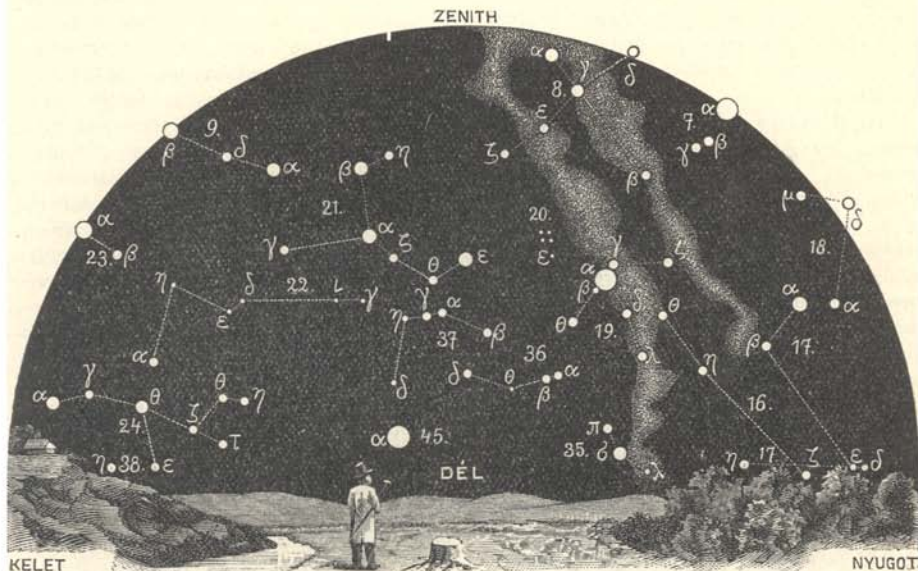
de rohamosan közeledik a Naphoz, melynek sugaraiban október 14-iki együttállása alkalmával teljesen elrejtőzik. — *Saturnus* az α és β *Scorpii*-vel északkelet felé csúcsosodó egyenlő oldalú háromszöget formál. Jelenleg még elég kényelmesen látható, mert napnyugta után átlag $2\frac{1}{2}$ órával nyugszik. — *Uranus* könnyen megjelölhető állásánál fogva szabad szemmel is nehézség nélkül fölkereshető; a *Saturnustól* ugyanis pontosan 80° -kal nyugotra áll, vagy, közelebről meghatározva, a β *Scorpii*-vel elég szoros kettőscsillagot alkot, a mennyiben tőle $11\frac{1}{4}^\circ$ -kal ($2\frac{1}{2}$ telehold-

átmérővel) nyugotra és alig $\frac{3}{4}^\circ$ -kal délre esik. Különböen mint a *Saturnus* is, az alkonyatban nyugszik.

Tünemények: Szeptember 17-ikén d. u. 5^h-kor a *Neptunus* negyedfényben áll a Nappal. Ugyanaznap este 10^h-kor a *Jupiter* a Holddal lép konjunkcióba. — 19-ikén e. 8^h-kor a *Vénus* együttáll a Holddal. — 21-ikén éjfél után 2 órával az *Uranus*, majd 12 órával később a *Saturnus* is konjunkcióba lép a Holddal. Ugyancsak 21-ikén e. 7^h-kor jut a *Merkur* legnagyobb nyugoti elongációjába; szögtávolsága a Naptól ekkor

17° 52' s ez időt észlelhető legkönnyebben ezen mindig a Nap szomszédságában tartózkodó bolygó. — 22-ikén d. e. 11^h-kor a Vénus mint alkonyicsillag legnagyobb keleti elongációjában észlelhető, szögtávolsága a Naptól 46° 32'. — 23-ikán éjjél után 1^h 28^m-kor a Nap a Mérleg jegyébe lép és kezdetét veszi az ősz. — Október 6-ikán r. 3^h-kor a Neptunus együttáll a Holddal. — 8-ikán r. 6^h-kor a Mars lép konjunkcióba a Holddal, és 14-ikén éjjélkor a Jupiter áll együtt a Nappal, a miért is ennek sugarai-
ban nem észlelhető.

Ujdonságok: Szeptember 23-ika és 27-ike között tartja Budapesten ezidei nagygyűlését az »Astronomische Gesellschaft«. A társaság 1865-ben Lipcsében alakult, s noha központja ez a város, ügyviteli nyelve pedig a német, a szó legszorosabb értelmében nemzetközi. Kétévenként tartja nagygyűléseit Európa más-más városában, azokat részesítve természetesen elsőbbségben, a melyekben csillagvizsgáló is van. Ha — miként most is — e szabály alól kivételt tesz, ez ama reményben történik, hogy a tekintélyes testület tárgyalása kedvezően hat ily helyen is a csilla-

A csillagos ég déli fele 1898. október 1-én Budapesten este 9 órakor.

25. Taurus; 26. Gemini; 27. Canis minor; 28. Cancer; 29. Hydra; 30. Leo; 31. Coma Berenices; 32. Virgo; 33. Libra; 34. Scorpius; 35. Sagittarius; 36. Capricornus; 37. Aquarius; 38. Eridanus; 39. Orion; 40. Lepus; 41. Canis maior; 42. Crater; 43. Corvus; 44. Lupus; 45. Piscis austrinus; 46. Columba; 47. Argo; 48. Centaurus.

gászat fejlesztésére. Tagjai kivétel nélkül egyenlő jogúak; a magyarországiak — a teljes tuczatot meghaladva — az egész létszámnak mintegy harminczadát teszik. Már az alakulást követő évtől kezdve évnegyedenként megjelenő »Vierteljahrsschrift«-et ad ki, a mely a nagygyűlések lefolyásáról és az egész Föld obszervatóriumainak tevékenységéről számol be. Ezenkívül bő ismertetésekkel és kritikával kíséri a nevezetesebb csillagászati munkákat. A »Vierteljahrsschrift« mellett időhöz nem kötött »Publicatiókat«

is közöl, a melyek mindannyian kiváló gyakorlati becsűek; a leggyakrabban idézett talán Oppolzer: »Syzygientafeln für den Mond«, a mely a történeti fogyatkozások kiszámításában nélkülözhetetlen s ugyanezer világhírű művének, a »Canon der Finsternisse«-nek is alapját teszi. E két közlőnyben tükröződik leginkább a Társaság nemzetközi jelleme, nemcsak a szerzők nemzetisége, hanem a közlemény változatos nyelve miatt is.

K. R.

TÁRSULATI ÜGYEK.

A növényteni szakosztály 1898. évi május 11-ikén tartott ülésén

1. Staub Móricz »Reissenberger Lajos, az első növényfenológus hazánkban« czímen Reissenberger életrajzát ismer-teti. (Megjelent a Pótfüzetek idei augusztusi füzetében.)

2. Hollós László beküldött dolgo-zatát »Egy kiválóban érdekes homokpusztai gombáról (Scleroderma Corium [Guers.] Grav.)« czímen, Mágócsy-Dietz Sán-dor terjesztette a szakosztály elé, hiven elkészített festett rajz kíséretében. Nálunk eddig egy példányban volt ismeretes Horvát-országból, hol Schulzer találta s Pachy-derma Strossmayeri, majd Mycenastrum clau-sum néven vezette be a tudományba. A magyar Alföldnek számos helyén száznál több példányban találta e gombát Hollós. Schulzer anyaga és egy ausztráliai példány és a magyar alföldi gombák mikroszkóp alatt is teljesen egyezők.

3. Mágócsy-Dietz Sándor »Né-mely fás növény belének részben való el-fásodása« czímmel különböző növények szá-rainak bemutatása kíséretében arról szó-lott, hogy a fás növények rendszeren folytonos, lágy belét némelyeken (pl. Lonicera, füge, szőlő) a csomókban fásodott sejtek rétege, az ún. rekesztő (diaphragma) szakítja meg. E rekesztő táplálék-tárházul, vizgyűjtőül és az ágaknak szilárdítására szolgál.

4. Mágócsy-Dietz Sándor be-mutatja John Schaffner-nek a Typha virágfejlődéséről irt és nyomtatásban meg-jelent tanulmányát.

A chemia-ásványtani szakosztály 1898. május 31-ikén tartott ülésén

1. Muraközy Károly »A csukor-gyári répaszeletek megváltozása a vermek-ben« czímen előadja, hogy, mivel az iroda-lomban nincsenek adatok arra nézve, hogy 9 hónapon túl a répaszeletek milyen válto-záson esnek át a veremben, továbbá, hogy

mekkora súlyvesztéssel jár a 12 hónapon át tartó verembenállás, szükséges volt e kérdéssel behatóbban foglalkoznia. Minthogy a súlyvesztés közvetlen mérésével nem volt megállapítható, a hamut alkotó sók mennyi-ségére alapította számítását, melyből kiderült, hogy az 5—9 hónapon át beálló súly-vesztés a répaszeletek eredeti súlyának 40—50⁰/₀-a között ingadozik, egy év alatt pedig 70⁰/₀ fölé emelkedik. Elemzési adatait az eddigiekkel szemben bővítette; meghatá-rozta a veremben az erjedés következtében keletkező savak mennyiségét, a mit fontos-nak tart, minthogy véleménye szerint a ver-melt répaszeletek nem tarthatók takarmány-nak s ezek szerinte csak ízelítők, melyeknek értékét főleg a bennök fölhalmozódó savak minősége és mennyisége szabja meg.

Szilasi Jakab szükségesnek tar-totta volna, hogy az előadó a szárított répa-szeletekkel is foglalkozzék. Muraközy e kérdést nem tartja fontosnak, minthogy a szárított szeleteket is csak áztatással lehet értékesíteni.

2. Ilosvay Lajos ismertette Nus-sbaum József-nek »Az oxydimorphin új elbállítási módja« című értekezését. A szerző leírja, hogy a morfin hidrogénperoxiddal is oxidálható oxidimorfinná; megismerteti az oxidimorfin sajátosságait, kémhatásait s remé-nyét fejezi ki, hogy a morfin-mérgezés ese-teiben a hidrogénperoxid, mint ellenszer, kitűnő szolgálatot tehet. Reméli továbbá, hogy hidrogénperoxiddal más alkaloidok is oxidialkaloidokká alakíthatók.

Ilosvay Lajos kifejezi, hogy a szerző ezt a kémhatást az oxidimorfin ke-letkezésének és képletének eldöntésére is felhasználta volna.

3. Buchböck Gusztáv előterjesz-tette Kronpecher Ottó doktori érte-kezését »A növényi élelmi szerek vastartal-máról«, melyben a szerző több növény ha-muján végzett elemzések adataiból figyelemre-méltó táblázatot közöl.

4. A jegyző felolvassa a Társulat átiratát, melyben felkéri a szakosztályt, nevezné meg azokat a tagtársakat, a kik az alkalmazott chemiának 1898. július-augusztusában Bécsben tartandó III. nemzetközi

kongresszusán a Társulat képviselőjében részt venni óhajtanak.

A szakosztály kebeléből jelentkezett: Bittó Béla, Neumann Zsigmond és Szilasi Jakab.

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK.

(17.) *De mortuis* Nekünk, a kik kort értünk s így közvetlen szemléli — talán szenvedői is — voltunk a nemzet újkori történeti alakulatainak, bizony bizony felülrik az ifjabb nemzedéknek rózsaszín szemüvege, a mellyel a világ folyását nézi. Igaz, hogy a rózsaszín illik az ifjú korhoz; sőt járuléka; de, ha férfi kort ért el és komponára veti oly férniak értékét, a kik például a tudományok terén az elsők között működtek, akkor az a nagyság ne fokozza annak a szemüvegnek rózsás színét, hanem serkentse az írókat arra, hogy tiszta fehér üvegen át tekintse azt az érdemest, és ha az a nemzettel került kapcsolatba, vessen egy-egy pillantást a multakba is.

Még egész élénkséggel emlékezetemben van Gneist halálának híre. Mily melegséggel emlékezett meg róla a magyar időségi sajtó legkomolyabb része is; mily gonddal domborította ki Gneist nagyságának minden alkotó elemét! Mindezt én sem tagadhattam meg tőle; de nekem emlékeznem kellett arra a vadságos hajszára, a melyet Heintze és Wattenbach urak a legszélesebb körben indítottak volt a magyarok ellen, legérzékenyebb csapásokat osztogatva különösen tudományos törekvéseink ellenében; és emlékeznem kellett arra, hogy, a ki ezt a hajsztát csatlakozásával jelentőssé tette, az éppen Gneist volt, a kiről senki sem tette volna fel, mert ha valakitől, tőle várhattuk volna tárgyilagosan alapon az igazságos ítéletet. Nem arról van szó, hogy mi ezt a ravatallal szemben haragosan felhánytorgassuk; — de megemlíteni kell — az igazság nevében.

És most, hogy marilauni Kerner Antal-ról, a fűvészlől, emlékezett meg Társulatunk Közlönye, a megemlékezést olvasva, szakasztottan oly érzelem szállott meg, mint a minőt Gneist magasztalásával szemben éreznem kellett.

Már az a körülmény is, hogy elnyomatásunk korszakában került hozzánk s egyik

munkása, vagy közege volt annak a rettentő kísérletnek, mely a nemzetet saját lényéből ki akarta forgatni, reáterelhette volna az író figyelmét arra a közelmultra. És a mikor az író az életrajz fonalán a »*Gute und schlechte Arten*« cikksorozatig eljutott, reá kellett volna mutatni arra, hogy ez a cikksorozat bevezető részében sértően kicsinylő volt a magyar tudományos törekvésekre nézve, különösen sértő attól, a ki jól tudta, hogy a lenyüggött nemzet nem fejthette ki erejét s hogy ő maga is azért volt ide rendelve, hogy ez be sem következze!

Brassai Sámuel nem is hagyta szó nélkül s az őt jellemző elméiellé és bámulatos tudással ugyancsak visszavágott az »*Orobos canescens*« című cikkben, mely Németország legelőkelőbb folyóiratában, a »*Linnaea*«-ban jelent meg; ez a cikk nemcsak tudományos tartalmánál, hanem annál fogva is jelentős, mert nehéz időben védte meg a magyar tudományosság tisztességét, kimutatván, hogy nem azért nem hallott Kerner Budapesten botanikáról beszélni, mert nem voltak ott magyar botanikusok, hanem azért, mert nem kereste azokat.

Talán elférhetett volna az életrajzban, mely az »*Auricula ursi secunda*, *Clusius*« újból való fölfedezéséről is szól az, hogy Kerner egymaga nem bírta megtalálni a Gellérthegy déli lejtőjén termő *Peganum harmala* pirosító növényt, melyet némelyek a budai basa kertjének behozott maradványául hirdetnek, mások, különösen Janak a Viktor, benszülöttnek tartanak. Kerner osztályának tanítványaival megismertette a herbariumi példányokat, kivezette a csapatot, a hely gerinczén csatárlánczba állította fel s elindította lefelé; már a hatodik perczben kiáltotta el magát egy a csatárláncz derekán haladó ifjú s csakugyan megvolt a keresett növény.

Azt talán mondanom sem kell, hogy e